

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI TINERETULUI AL
REPUBLICII MOLDOVA**

GEOGRAFIE

CURRICULUM

pentru învățământul clasele a V-a – a IX-a

Chișinău, 2006

Coordonator – Natalia Odoleanu

Autori:

Natalia Odoleanu, profesor, grad didactic superior, cercetător științific, Institutul de Științe ale Educației.

Vitalie Sochircă, doctor, conferențiar universitar, Catedra Științe ale Solului, Geologie și Geografie, Universitatea de Stat din Moldova.

Nicolae Râmbu, doctor, profesor universitar, Catedra Geografie Umană Regională și Turism, Universitatea de Stat Tiraspol.

Valeriu Botnaru, doctor, conferențiar, Catedra Geografie Umană Regională și Turism, Universitatea de Stat Tiraspol

Parascovia Colța, profesor, grad didactic superior, Școala Medie “Mihai Eminescu”, Cimișlia.

Natalia Nistor, profesor, grad didactic superior, Liceul Teoretic “V. Anestia-de”, comuna Sărătenii Vechi, Telenești.

Eufrosinia Rusu, profesor, grad didactic superior, Direcția Generală Învățământ Tineret și Sport Telenești.

Consultant științific:

Angela Cara, doctor în pedagogie, conferențiar, cercetător, șeful Laboratorului Științe Socio-Umane, Institutul de Științe ale Educației.

Recenzenți:

Lidia Tanasov, profesor, grad didactic I, Liceul Teoretic “N. Iorga”, Chișinău.

Camelia Marian, profesor, grad didactic I, Liceul Teoretic “M. Eliade”, Chișinău.

Ala Cernadciuc, profesor, grad didactic I, Liceul Teoretic “Ștefan cel Mare”, Chișinău.

Sergiu Axînti, inspector școlar, DGEȘTS, municipiul Chișinău.

Maria Nicoară, profesor, grad didactic I, Liceul Teoretic “Al. Ioan Cuza”, Chișinău.

Raisa Calmîș, profesor, grad didactic I, Liceul Teoretic “M. Eminescu”, Chișinău.

I. PRELIMINARI

Disciplina *Geografie* are statut de disciplină obligatorie în treapta gimnazială. Din aceasta reiese și conținutul curriculumului de geografie.

Curriculumul de geografie reflectă obiectivele de bază ale educației prin geografie în clasele a 5-a – a 9-a, este axat pe obiectivele educaționale generale, este elaborat în baza principiilor actuale de dezvoltare curriculară și de predare / învățare în domeniul geografiei. Curriculumul este destinat profesorilor de geografie, autorilor de manuale și de alte materiale didactice, cercetătorilor științifici, studenților. Modificările în curriculum-ul de geografie sunt efectuate în baza recomandărilor cercetătorilor în domeniul curriculumului, a propunerilor privind descongestionarea curriculumului ale inspectorilor și a profesorilor de geografie.

Atenționăm inspectorii și profesorii școlari despre faptul că nu manualul se găsește la baza realizării obiectivelor educaționale, ci curriculum-ul de geografie. Obligatorie rămîne doar realizarea obiectivelor curriculare, și nu studierea minuțioasă a conținutului din manual.

Spre deosebire de prima ediție a curriculum-ului, în varianta de față sînt concretizate obiectivele și conținuturile corespunzătoare lor. Menționăm că obiectivele de referință sînt scrise în ordinea creșterii complexității lor și nu în ordinea studierii conținuturilor.

În noul curriculum sînt incluse și denumirile obiectelor geografice care vor fi înșușite la lecții. Menționăm că denumirile studiate în clasa a 5-a, în clasele a 6-a-a 9-a vor fi repetate, dar nu sînt scrise în curriculum de fiecare dată cînd sînt repetate, la conținutul corespunzător. Anume aceste denumiri pot fi incluse în lucrările de evaluare la toate nivelele: clasă, instituție de învățămînt, raion/municipiu, republică. La fel, și noțiunile geografice studiate într-o clasă anterioară, vor fi repetate în clasele următoare.

În scopul descongestionării, în curriculumul de față este micșorat și numărul aplicațiilor practice: în clasa a 5-a – două, în clasa a 6-a – două, în clasa a 7-a – două, în clasa a 8-a – două și în clasa a 9- a două aplicații practice. În toate clasele, aprecierea elevilor pentru realizarea aplicațiilor practice se va face selectiv, dar nu mai puțin de 30% dintre elevi.

În scopul excluderii suprasolicitării materiei de studiu, la Geografia continentelor și oceanelor, s-a micșorat numărul țărilor studiate.

În noul curriculum, spre deosebire de cel precedent, este indicat, ca model, numărul de ore pentru fiecare clasă și pentru fiecare capitol (sau temă). Profesorul are dreptul de a modifica numărul de ore rezervat pentru un anumit capitol, în dependență de nivelul de pregătire al elevilor și de stilul său de activitate. Importantă rămîne realizarea obiectivelor curriculare.

În baza curriculum-ului, profesorii vor elabora proiectări didactice în care vor reflecta obiectivele de referință realizate la fiecare lecție, obiectivele operaționale, activitățile de învățare, obiectivele și tehnicile de evaluare etc.

II. REPERE CONCEPTUALE

Curriculum-ul de față cuprinde preliminarii, repere conceptuale, obiectivele generale, obiectivele de referință, conținuturile, sugestiile metodologice, sugestiile de evaluare și bibliografia recomandată cadrelor didactice.

La baza proiectării, organizării și desfășurării activității de predare/învățare a geografiei stau atât principiile didactice generale cât și cele geografice. Printre cele mai importante le menționăm pe următoarele: principiul intuiției, al stimulării și accelerării dezvoltării stadiale a inteligenței, îmbinării teoriei cu practica, accesibilității, învățării sistematice, învățării prin acțiune, repartiției spațiale și în timp, cauzalității și conexiunii, structuralismului și integrării funcționale, diversității, istorismului etc.

În baza curriculumului, profesorul va elabora obiectivele operaționale și pe cele de evaluare.

Obiectivele de referință din curriculum, ca și în prima ediție, sînt orientate spre:

- reproducerea datelor - *recunoașterea* (poziției geografice a obiectelor, proceselor și fenomenelor pe hartă; particularităților obiectelor, componentelor, fenomenelor și proceselor geografice etc.); *definirea* (noțiunilor geografice);
- operarea logică elementară cu diferite date - *calculări* (utilizînd scara și rețeaua de grade a hărții), *enumerări* (ale părților componente ale unui înveliș al Terrei sau ramură economică, ale proceselor și fenomenelor, ale diferitor factori geografici etc.), *analiză* (a unui proces sau fenomen), *clasificare* (a resurselor naturale etc.), *evidențierea relațiilor cauză-efect* (pe exemplul interacțiunilor dintre diferite componente ale naturii, dintre natură și activitatea umană etc.);
- operarea logică mai complicată cu diferite date - *explicarea sensului* (a unei noțiuni geografice, legități etc.), *argumentarea* cu exemple (a unui proces, fenomen, lege etc.), *deducția* (unor concluzii reieșind din anumite caracteristici ale procesului sau fenomenului), *demonstrarea* (a unei legi, a relațiilor cauzale etc.);
- indicarea datelor - *elaborarea referatelor* (privind evoluția cercetărilor, particularitățile unui fenomen sau proces), *Întocmirea conspectelor de reper* (a graficelor, a diagramelor, a schemelor etc. privind structura unui obiect, fenomen, proces etc.);
- gîndirea creativă - *aplicarea practică a cunoștințelor* (efectuarea investigațiilor simple și interpretarea rezultatelor, aplicarea unui algoritm), *soluționarea unor situații-problemă* (privind cauzele apariției unui fenomen sau a desfășurării unui proces etc.), *cercetările personale* (privind particularitățile mediului natural și social-economic din localitate etc.).

Luînd în considerare vârsta și nivelul de dezvoltare a capacităților elevilor, s-a urmărit creșterea numărului de obiective creative în clasele a 8-a – a 9-a, în raport cu clasele a 5-a – a 7-a.

Pentru realizarea obiectivelor se propun următoarele conținuturi:

1. Clasa a 5-a - Geografia generală.
2. Clasele a 6-a - Geografia continentelor și oceanelor (Europa, Asia)
3. Clasa a 7-a - Geografia continentelor și oceanelor (America de Nord, Oceanul Arctic, America de Sud, Oceanul Atlantic, Africa, Oceanul Indian, Australia și Oceania, Oceanul Pacific, Antarctica).
4. Clasa a 8-a - Geografia fizică a Republicii Moldova.
5. Clasa a 9-a – Geografia umană a Republicii Moldova.

În cadrul **Geografiei generale** se vor studia următoarele blocuri de conținut: Cunoașterea Pământului, Pământul – corp cosmic, Litosfera, Atmosfera, Hidrosfera, Biosfera, Solul, Populația Terrei, Republica Moldova – caracterizare generală.

În clasa a 5-a se vor efectua două aplicații practice. Acestea sînt:

- Orientarea pe teren
- Completarea calendarului vremii.

În cadrul **Geografiei continentelor și oceanelor** se vor studia următoarele blocuri mari de conținut: Europa și Asia (în clasa a **6-a**), America de Nord, America de Sud, Africa, Australia, Antarctica și Oceanele (în clasa a **7-a**).

În clasa a 6-a se vor efectua două aplicații practice. Acestea sînt:

- Caracterizarea climei temperat maritime a Europei
- Caracterizarea reliefului Asiei

În clasa a 7-a se vor efectua două aplicații practice. Acestea sînt:

- Descrierea fluviului Amazon
- Compararea poziției fizico-geografice a Australiei cu cea a Africii.

Blocurile mari de conținut ale **Geografiei fizice a Republicii Moldova** sînt: Poziția fizico-geografică, Evoluția cercetărilor geografice, Evoluția teritoriului, structura geologică, Relieful, Clima, Apele, Vegetația naturală, Lumea animală, Solul, Regiunea fizico-geografică, Rezervațiile și monumentele naturii, Problemele ecologice.

În clasa a 8-a se vor efectua două aplicații practice. Acestea sînt:

- Descrierea unui obiect hidrografic, în baza studierii diferitelor surse de informare
- Întocmirea schemei „Interacțiunea componentelor naturii pe exemplul unei zone naturale”

În cadrul **Geografiei umane a Republicii Moldova** se vor studia compartimentele: Poziția economico-geografică, Organizarea administrativ-teritorială, Evaluarea condițiilor și resurselor naturale, Populația și așezările umane, Economia națională, Regiunile economico-geografice. În cadrul Geografiei umane a Republicii Moldova accentul se va pune pe noțiuni geografice principale, economico-geografice.

În clasa a 9-a se vor efectua două aplicații practice. Acestea sînt:

- Evaluarea poziției economico-geografice a localității
- Caracterizarea economico-geografică a unei unități economice din localitate. Succesiunea propusă a blocurilor de conținut reflectă legăturile de bază ale geografiei.

În scopul realizării obiectivelor de referință profesorii pot aplica o mare varietate de metode și tehnici ale învățămîntului formativ și diferite forme de organizare a învățării. Sînt specifice activitățile de învățare prin acțiune, soluționarea situațiilor-problemă, activitățile de analiză comparativă a hărților geografice, lecții-seminare, aplicații practice, activități în grup (conferințe, excursii geografice, investigații, proiecte etc.).

În scopul evaluării rezultatelor școlare se vor practica diferite tipuri, forme și tehnici de evaluare. Pot fi aplicate atît formele tradiționale, cît și cele de alternativă.

III. OBIECTIVE GENERALE

Domeniul Cunoștințe

1. Să definească noțiunile geografice
2. Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice
3. Să descrie interacțiunea componentelor naturii la nivel local și regional
4. Să distingă particularitățile generale ale naturii, populației și activității ei în Republica Moldova
5. Să interpreteze diferite surse de informare
6. Să explice particularitățile repartiției spațiale a resurselor naturale, populației și activității ei la nivel local și regional
7. Să aprecieze concepte referitoare la particularitățile generale ale naturii Pămîntului la nivel local, regional și global

Domeniul Capacități

1. Să investigheze fenomenele și procesele geografice la nivel local
2. Să aplice adecvat terminologia geografică
3. Să analizeze particularitățile obiectelor, proceselor și fenomenelor naturale și socio-umane
4. Să analizeze comparativ hărțile geografice
5. Să argumenteze interacțiunea componentelor naturii și societății la nivel local
6. Să compare caracteristicile componentelor, proceselor și fenomenelor geografice
7. Să elaboreze caracteristici complexe ale diferitelor unități taxonomice
8. Să deducă concluzii în baza analizei indicatorilor statistici
9. Să generalizeze independent cunoștințele geografice acumulate

Domeniul Atitudini

1. Să formuleze măsuri concrete pentru valorificarea rațională a naturii la nivel local
2. Să aprecieze valoarea cunoașterii naturii și populației din ținutul natal și la nivel regional
3. Să soluționeze diferite situații-problemă cu caracter geografic la nivel local
4. Să manifeste dorința de colaborare cu alte etnii în diferite domenii ale vieții
5. Să manifeste un comportament tolerant față de alte popoare ale lumii în diferite domenii ale vieții

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Clasa	Disciplina	Conținuturi	Nr. ore
5.	Geografia generală	Cunoașterea Pământului	1
		Pământul – corp cosmic. Aplicație practică: Orientarea pe teren	5
		Litosfera	5
		Atmosfera. Aplicație practică: Completarea calendarului vremii	6
		Hidrosfera	5
		Biosfera	3
		Solul	1
		Populația	3
		Republica Moldova	1
		Ore la decizia profesorului	4
		Total	34
6.	Geografia continentelor și oceanelor	Europa. Asia	30
		Poziția fizico-geografică a continentului	Cîte 1
		Evoluția cunoașterii	Cîte 1
		Evoluția teritoriului și structura geologică	Cîte 1
		Relieful. Aplicație practică: Caracterizarea reliefului Asiei.	Cîte 1
		Clima. Aplicație practică: Caracterizarea climei temperat-maritime a Europei	Cîte 2
		Apele (Europa – 1 oră, Asia – 2 ore)	3
		Zonele naturale	Cîte 2
		Populația. Statele	Cîte 1
		Italia. Marea Britanie. Franța. Germania. România. Ucraina. Federația Rusă. Japonia. China. India.	Cîte 1
		Ore la decizia profesorului	3
		Total clasa a 6-a	34

7.	Geografia continentelor și oceanelor	America de Nord. America de Sud. Africa	Cîte 7
		Aplicație practică: Descrierea fluviului Amazon.	-
		Statele Unite ale Americii. Brazilia. R.A.S	Cîte 1
		Oceanul Arctic. Oceanul Atlantic. Oceanul Indian. Oceanul Pacific	Cîte 1
		Australia și Oceania. Aplicație practică: Compararea poziției fizico-geografice a Australiei cu cea a Africii	4
		Antarctica	2
		Ore la decizia profesorului	3
		Total clasa a 7-a	34
8.	Geografia fizică a Republicii Moldova	Poziția fizico-geografică a Republicii Moldova	1
		Evoluția cercetărilor geografice	1
		Evoluția teritoriului și structura geologică	3
		Relieful	3
		Clima	3
		Apele. Aplicație practică: Descrierea unui obiect hidrografic, în baza studierii diferitelor surse de informare	3
		Vegetația naturală	3
		Lumea animală	2
		Solul	2
		Regionarea fizico-geografică. Aplicație practică: Întocmirea schemei „Interacțiunea componentelor naturii pe exemplul unei zone naturale”	3
		Rezervațiile și monumentele naturii	4
		Problemele ecologice	2
		Ore la decizia profesorului	4
Total clasa a 8-a	34		
9.	Geografia umană a Republicii Moldova	Poziția economico-geografică și organizarea teritoriului. Aplicație practică: Evaluarea poziției economico-geografice a localității	2
		Resursele naturale.	4
		Populația.	6
		Economia națională. Relațiile economice externe	15
		Regionarea economico-geografică. Aplicație practică: Caracterizarea economico-geografică a unei unități economice din localitate	5
		Ore la decizia profesorului	2
		Total clasa a 9-a	34

V. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ
VI. CONȚINUTURI
V-VI. 1. CLASA a 5-a
GEOGRAFIA GENERALĂ – 34 ore
(inclusiv 4 ore – la decizia profesorului)

V. Obiective de referință	VI. Conținuturi
La sfârșitul fiecărei clase elevul va fi capabil:	
<p>Să enumere principalele descoperiri geografice din perioada antică</p> <p>Să descrie principalele călătorii geografice</p> <p>Să reprezinte pe hartă rutele principalelor călătorii geografice</p>	<p>Cunoașterea Pământului – 1 oră</p> <ul style="list-style-type: none"> – Evoluția cunoașterii Pământului în perioada antică – Călătoriile lui Marco Polo – Călătoriile lui Fernando Magellan
<p>Să definească principalele noțiuni geografice</p> <p>Să enumere părțile componente ale Sistemului Solar</p> <p>Să descrie forma Pământului</p> <p>Să explice mișcările Pământului</p> <p>Să analizeze consecințele mișcărilor Pământului</p> <p>Să distingă diferite mijloace și semne locale de orientare pe teren</p> <p>Să aplice rețeaua de grade și scara hărții</p>	<p>Pământul – corp cosmic – 5 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: Universul, Sistemul solar, galaxiile, azimut, rețea de grade, hartă geografică, scara hărții, coordonate geografice – Universul, Galaxiile, Sistemul solar, Pământul ca planetă, Forma și dimensiunile Pământului – Mișcările Pământului: mișcarea de rotație, mișcarea de revoluție – Orientarea în spațiu: mijloace de orientare în spațiu – <i>Aplicație practică:</i> Orientarea pe teren – Reprezentarea Pământului pe glob și pe hartă: globul geografic, harta geografică – Coordonatele geografice
<p>Să definească principalele noțiuni geografice</p> <p>Să recunoască poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să descrie structura internă a Pământului</p> <p>Să clasifice rocile conform originii sale</p> <p>Să explice cauzele producerii cutremurilor de pământ și a vulcanilor</p> <p>Să distingă particularitățile reliefului Terrei</p> <p>Să deducă variația înălțimilor și adâncimilor reliefului</p>	<p>Litosfera – 5 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: scoarță terestră, manta, nucleu, epicentru, hipocentru, munte, câmpie, podiș – Structura internă a Pământului, Compoziția scoarței terestre – Cutremurile de pământ. Vulcanii – Relieful: continentele și bazinele oceanice – Relieful: podișurile, dealurile și câmpiile – Relieful bazinelor oceanice – Obiecte geografice:

<p>Să aplice rețeaua de grade a hărții Să argumenteze importanța litosferei pentru viața omului</p>	<p><i>Munți:</i> Himalaya, Alpi, Ural, Cordilieri, Anzi, Atlas, Marei Cumpene de Ape, Vîrful Chomolungma; <i>Podișuri:</i> Tibet, Deccan, Braziliei <i>Cîmpii:</i> Europei de Est, Siberiei de Vest, Mesopotamiei, Amazonului <i>Vulcani:</i> Hekla, Vezuviu, Krakatau</p>
<p>Să explice principalele noțiuni geografice Să identifice structura atmosferei Să analizeze cauzele variației temperaturii aerului și presiunii atmosferice Să distingă cauzele formării vîntului Să clasifice vînturile Să argumenteze rezultatele condensării vaporilor de apă Să deducă condițiile de formare a precipitațiilor atmosferice Să descrie starea vremii pentru o anumită perioadă Să interpreteze hărțile climatice Să argumenteze importanța atmosferei pentru viața omului</p>	<p style="text-align: center;">Atmosfera – 6 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: troposferă, stratosferă, presiune atmosferică, izoterme, precipitații atmosferice, vreme, climă – Atmosfera: compoziția, structura și importanța – Temperatura aerului, harta izotermelor; presiunea atmosferică – Vîntul: formarea vîntului, vînturile permanente, vînturile periodice (musonii, brizele) – Apa în atmosferă: vaporii de apă, umiditatea absolută, umiditatea relativă, ceața, roua, bruma, chiciura – Precipitațiile atmosferice: ploaia, zăpada, lapovița, grindina, poleiul; harta repartiției precipitațiilor – Vremea și clima: elementele vremii, zonele climatice – <i>Aplicație practică:</i> Completarea calendarului vremii
<p>Să definească principalele noțiuni geografice Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice Să analizeze circuitul apei în natură Să descrie particularitățile apelor oceanice Să exemplifice dependența rîurilor de diferiți factori Să clasifice lacurile conform originii chiuvelei Să aplice rețeaua de grade a hărții Să argumenteze importanța hidrosferei pentru viața omului</p>	<p style="text-align: center;">Hidrosfera – 5 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: curenți oceanici, sistem fluvial, bazin fluvial, vale fluvială, albie, versanți ai văii – Apa în natură: circuitul apei în natură, părțile componente ale Oceanului Planetar – Proprietățile apelor oceanice: temperatura, salinitatea, dinamica – Apele continentale. Apele curgătoare: rîurile, rețeaua hidrografică, bazinul hidrografic, alimentația și regimul rîului – Apele continentale. Apele stătătoare: lacurile, bălțile, mlaștinile – Ghețarii, apele subterane – Obiecte geografice: <i>Oceane:</i> Pacific, Atlantic, Indian, Arctic; <i>Mări:</i> Neagră, Mediterană, Roșie; <i>Golfuri:</i> Persic,

	<p>Fundy; <i>Strîmtoarea Gibraltar</i>; <i>Canale</i>: Panama, Suez; <i>Insule</i>: Groenlanda, Noua Guinee; <i>Peninsule</i>: Arabia, India, Madagascar; <i>Rîuri</i>: Nil, Amazon, Mississippi, Volga, Chang Jiang, Murray; <i>Lacuri</i>: Baikal, Ladoga, Caspic, Marile Lacuri</p>
<p>Să explice principalele noțiuni geografice Să distingă factorii care determină repartiția organismelor vii pe Pământ Să interpreteze harta zonelor naturale</p>	<p>Biosfera – 3 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: biosfera – Factorii de răspîndire a plantelor și a animalelor pe Terra – Zonele naturale
<p>Să explice principalele noțiuni geografice Să specifice factorii de formare a solurilor Să analizeze harta solurilor</p>	<p>Solul – 1 oră</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: solul – Factorii de formare a solului – Repartiția solurilor
<p>Să explice principalele noțiuni geografice Să descrie particularitățile populației Să aplice rețeaua de grade a hărții Să distingă particularitățile naturii, populației și activității economice ale Republicii Moldova</p>	<p>Populația – 3 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: rase umane – Repartiția populației, rasele umane – Așezările umane – Activitățile economice ale populației <p>Republica Moldova – 1 oră</p> <ul style="list-style-type: none"> – Caracterizarea generală a poziției geografice, a condițiilor naturale, a populației și a activității economice

V-VI. 2. CLASA A 6-A

GEOGRAFIA CONTINENTELOR ȘI A OCEANELOR – 34 ORE (inclusiv Europa – 16 ore, Asia – 15 ore, 3 ore – la decizia profesorului)

V. Obiective de referință	VI. Conținuturi
<p>Să explice principalele noțiuni geografice Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice Să descrie principalele particularități ale poziției fizico-geografice a continentului Să aplice rețeaua de grade și scara hărții Să compare poziția fizico-geografică a Asiei cu cea a Europei</p>	<p>Poziția fizico-geografică a continentului – cîte 1 oră</p> <p>Noțiuni geografice: poziție fizico-geografică</p> <ul style="list-style-type: none"> – Particularitățile poziției fizico-geografice – Obiecte geografice: <i>Puncte extreme</i>; <i>Mări</i> (Mîinecii, Nordului, Baltică, Japoniei, Ohotsk, Arabiei); <i>Golfuri</i> (Biscaya, Bengal, Aden); <i>Strîmtoarea Bering</i>; <i>Insule</i> (Islanda, Filipine); <i>Peninsule</i> (Scandinavică, Italică, Balcanică, Kamceatka)

<p>Să descrie principalele cercetări ale continentului</p> <p>Să identifice pe hartă rutele principalelor călătorii geografice</p> <p>Să elaboreze referate despre principalele cercetări pe continent</p>	<p>Evoluția cunoașterii continentului – cîte 1 oră</p> <ul style="list-style-type: none"> – Evoluția cunoașterii Europei și Asiei în diferite perioade – Călătoriile lui N. M. Spătarul și N. Prjevalski
<p>Să explice principalele noțiuni geografice</p> <p>Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să distingă semnele convenționale de pe harta tectonică</p>	<p>Evoluția teritoriului și structura geologică – cîte 1 oră</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: platformă, regiune de orogen – Evoluția teritoriului și structura geologică – Substanțele minerale utile – Obiecte geografice: <i>Platforme</i>: Est-Europeană, Siberiană, Indiană, Chino-Coreeană, Chineză de Sud, Arabo-Africană
<p>Să definească principalele noțiuni geografice</p> <p>Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să descrie particularitățile reliefului continentului</p> <p>Să aplice rețeaua de grade și scara hărții</p>	<p>Relieful – cîte 1 oră</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: procese erozionale, procese glaciare, procese eoliene – Munții, podișurile, cîmpiile Europei – Rolul factorilor exogeni în modelarea reliefului – <i>Aplicație practică</i>: Caracterizarea reliefului Asiei – Obiecte geografice: <i>Munți</i>: Alpii Scandinaviei, Vf. Mt. Blanc, Carpați, Balcani, Ural, Tian Șan; <i>Podișuri</i>: Măsiul Central Francez, Siberiei Centrale, Arabiei; <i>Cîmpii</i>: Chineză, Indo-Gangelui
<p>Să deducă relațiile cauzale privind clima unui teritoriu</p> <p>Să analizeze sursele grafice și cartografice</p> <p>Să compare două regiuni climatice din aceeași zonă climatică</p>	<p>Clima – cîte 2</p> <ul style="list-style-type: none"> – Factorii climatogeni – Distribuția temperaturii aerului și a precipitațiilor atmosferice – Zonele climatice – <i>Aplicație practică</i>: Caracterizarea cliimei temperat-maritime a Europei

<p>Să definească principalele noțiuni geografice</p> <p>Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să descrie un râu</p> <p>Să aplice rețeaua de grade a hărții</p> <p>Să argumenteze importanța râurilor și a lacurilor</p>	<p align="center">Râurile și lacurile – 3 ore (Europa – 1 oră, Asia – 2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: debitul râului – Râurile: caracterizare generală, influența reliefului și climatului asupra râurilor – Importanța râurilor și a lacurilor – Obiecte geografice: <i>Rîuri</i>: Dunărea, Ind, Gange; <i>Lacuri</i>: Sf. Ana, Balhaș, Aral
<p>Să distingă particularitățile zonelor naturale</p> <p>Să explice relațiile componentelor naturii într-o zonă naturală</p> <p>Să exemplifice adaptările plantelor și animalelor la condițiile mediului</p>	<p align="center">Zonele naturale – câte 2 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Succesiunea zonelor naturale – Caracterizarea generală a zonelor naturale – Zonalitatea de altitudine
<p>Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să argumenteze factorii repartiției neuniforme a populației pe continent</p> <p>Să aplice rețeaua de grade a hărții</p> <p>Să elaboreze referate despre modul de viață al diferitelor etnii</p>	<p align="center">Populația și statele – câte 1 oră</p> <ul style="list-style-type: none"> – Densitatea populației – Popoarele – Repartiția populației – Statele
<p>Să descrie particularitățile specifice ale unui stat</p> <p>Să analizeze diferite surse de informare</p> <p>Să aplice rețeaua de grade și scara hărții</p> <p>Să deducă rolul condițiilor și resurselor naturale pentru activitatea economică a populației</p> <p>Să elaboreze referate despre activitatea populației și protecția naturii*</p>	<p align="center">Caracteristici regionale. Descrierea statelor (câte 1 oră la studierea unui stat):</p> <p>Italia, Marea Britanie, Franța, Germania, România, Ucraina, Federația Rusă, Japonia, China, India</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poziția geografică – Condițiile naturale – Populația și activitatea ei <p><i>Notă:</i> Indonezia poate fi studiată opțional</p>

V-VI. 3. CLASA A 7-A
GEOGRAFIA CONTINENTELOR ȘI A OCEANELOR - 34 ORE
(inclusiv 3 ore – la decizia profesorului)

(America de Nord – 7 ore, Oceanul Arctic – 1 oră, America de Sud – 7 ore, Oceanul Atlantic – 1 oră, Africa – 7 ore, Oceanul Indian – 1 oră, Australia și Oceania – 4 ore, Oceanul Pacific – 1 oră, Antarctica – 2 ore)

V. Obiective de referință	VI. Conținuturi
<p>Să recunoască poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să argumenteze particularitățile poziției fizico-geografice a unui continent</p> <p>Să aplice rețeaua de grade și scara hărții</p> <p>Să deducă consecințele poziției fizico-geografice a continentului pentru natura sa</p> <p>Să descrie principalele cercetării ale continentului</p>	<p>Poziția fizico-geografică a continentelor. Din istoria cunoaștrerii și explorării continentului – câte 1 oră</p> <p>– Caracterizarea poziției fizico-geografice a continentului</p> <p>– <i>Aplicație practică:</i> Compararea poziției fizico-geografice a Australiei cu cea a Africii</p> <p>– Din istoria cunoaștrerii și explorării continentului</p> <p>– Obiectele geografice: Punctele extreme; Insule: Arhipelagul Arctic Canadian, Terra Nova; peninsule: Alaska, Labrador, Florida, California; Golful Mexic (<i>America de Nord</i>); Punctele extreme; Strîmtori: Drake, Magellan; Marea Caraibilor; Insula Țara Focului (<i>America de Sud</i>); Puncte extreme; Insule: Canare, Azore, Capului Verde; Peninsula Somaliei; Strîmtori: Mozambic, Bab-el-Mandeb; Golfuri: Aden, Guineei (<i>Africa</i>); Puncte extreme; Golfuri: Carpentaria, Marele Golf Australian; Mări: Tasmaniei, Coralilor; Peninsule: York, Arnhem; Insule: Tasmania, Marea Bariere de Corali; (<i>Australia</i>); Puncte extreme; Peninsula Antarctică; Mări: Weddell, Amundsen (<i>Antarctida</i>)</p>

<p>Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să distingă substanțele minerale utile de pe continent</p> <p>Să analizeze comparativ harta tectonică cu harta fizică</p> <p>Să descrie particularitățile reliefului continentului</p> <p>Să aplice rețeaua de grade a hărții</p>	<p>Structura tectonică, substanțele minerale utile și relieful - câte 1 oră</p> <ul style="list-style-type: none"> – Evoluția teritoriului și structura geologică – Substanțele minerale utile – Principalele trăsături ale reliefului – Obiecte geografice: Platforma Nord-Americană; Munți: Stîncoși, Cascade-lor, Vf. Mc Kinley, Apalași; Podișul Colorado; Marile Cîmpii; Cascada Niagara (<i>America de Nord</i>); Platforma Sud-Americană; Vf. Aconcagua; Cîmpia Orinoco; Cascada Angel (<i>America de Sud</i>); Platforma Arabo-Africană; Munți: Scorpiei, Cap; Vulcanul Kili-manjaro; Podișul Africii de Est Cîmpia Mozambic (<i>Africa</i>); Platforma Australiană; Vîrfurile Kosziuşco (<i>Australia</i>) <p>Platforma Antarctică; Vlc. Erebus (<i>Antarctica</i>)</p> <p><i>Notă:</i> Antarctica (Structura tectonică și Relieful se studiază la prima lecție.</p>
<p>Să argumenteze cauzele repartiției neuniforme a temperaturii aerului și a precipitațiilor atmosferice</p> <p>Să demonstreze influența factorilor climatogeni asupra climei unui teritoriu</p> <p>Să analizeze climogramele și hărțile climatice</p>	<p>Clima – câte 1 oră</p> <ul style="list-style-type: none"> – Factorii climatogeni – Distribuția temperaturii aerului și a precipitațiilor atmosferice – Zonele climatice <p><i>Notă:</i> <i>Australia</i> (Clima se studiază la o lecție cu Apele)</p> <p><i>Antarctica</i> (Clima se studiază la o lecție cu Lumea organică)</p>
<p>Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să descrie un râu</p> <p>Să argumenteze dependența râurilor de diferiți factori</p> <p>Să aplice rețeaua de grade a hărții</p>	<p>Apele de suprafață – câte 1 oră</p> <p>(excepție – Antarctica)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rîurile – Lacurile – <i>Aplicație practică:</i> Descrierea fluviului Amazon – Obiectele geografice: Rîuri: Missouri, Colorado; Marele Lac Sărat (<i>America de Nord</i>); Rîuri: Parana, Madeira, Maranon, Ucayali; Lacuri: Titicaca, Maracaibo (<i>America de Sud</i>); Rîuri: Congo,

	Niger, Zambezi; Lacurile: Tanganyika, Victoria, Ciad (<i>Africa</i>); Rîul Darling; Lacul Eyre (<i>Australia</i>)
Să descrie o zonă naturală Să demonstreze formarea unei zone naturale ca rezultat al interacțiunii componentelor naturii Să exemplifice adaptarea plantelor și animalelor la condițiile mediului Să analizeze comparativ hărțile tematice	Zonele naturale - cîte 1 oră – Descrierea zonelor naturale
Să explice factorii repartiției neuniforme a populației pe continent Să aplice rețeaua de grade a hărții Să elaboreze referate despre modul de viață al diferitelor etnii de pe continent*	Populația și statele - cîte 1 oră (excepție – Antarctica) – Numărul și densitatea populației – Popoarele – Statele
Să descrie particularitățile specifice ale unui stat Să argumenteze rolul condițiilor și resurselor naturale pentru activitatea economică a populației Să explice necesitatea valorificării raționale a naturii în condițiile impactului antropoc Să aplice rețeaua de grade și sacra hărții Să elaboreze referate despre activitatea populației și protecția naturii în diferite state*	Caracteristici regionale Descrierea statelor - cîte 1 oră S.U.A., Brazilia, R.A.S., Uniunea Australiană – Poziția geografică – Condițiile naturale – Populația și activitatea ei
Să descrie particularitățile specifice ale unui ocean Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice Să distingă particularitățile reliefului depresiunilor oceanice Să analizeze particularitățile climei oceanului Să elaboreze referate despre resursele oceanelor și protecția lor*	Oceanele - cîte 1 oră – Poziția fizico-geografică – Din istoria cunoașterii și explorării – Relieful – Clima – Lumea organică Obiecte geografice: Insule: Sahalin, Noua Zeelandă, Dorsale: Pacificului de Est, Pacificului de Sud (<i>Oceanul Pacific</i>); Insulele Falkland; Dorsale: Sud-Atlantică, Nord-Atlantică; Bazine: Braziliei, Capului Verde (<i>Oceanul Atlantic</i>); Insule: Kerguelen, Sri Lanka; Dorsale: Central-Indiană, Australo-Antarctică (<i>Oceanul Indian</i>);

	Insule: Svalbard, Severnaia Zemlea, Regina Elizabeth; mări: Groenlandei, Norvegiei, Laptev, Siberiei de Est, Beaufort (<i>Oceanul Arctic</i>)
--	---

V-VI. 4. CLASA A 8-A
GEOGRAFIA FIZICĂ A REPUBLICII MOLDOVA – 34 ORE
(inclusiv 4 ore – la decizia profesorului)

V. Obiective de referință	VI. Conținuturi
<p>Să explice esența principalelor noțiuni geografice</p> <p>Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să descrie particularitățile poziției fizico-geografice a țării</p> <p>Să aplice rețeaua de grade și scara hărții</p>	<p style="text-align: center;">Poziția fizico-geografică a Republicii Moldova – 1 oră</p> <ul style="list-style-type: none"> – Particularitățile poziției fizico-geografice a Republicii Moldova – Obiecte geografice: <i>Puncte extreme; State:</i> România, Ucraina; <i>Rîuri:</i> Nistru, Prut, Dunărea; <i>Localități:</i> capitala țării, centrul raional și localitatea natală, centrele raionale vecine cu localitatea natală
<p>Să descrie principalele cercetări geografice pe teritoriul țării</p> <p>Să elaboreze referate despre evoluția cercetărilor geografice pe teritoriul țării</p>	<p style="text-align: center;">Evoluția cercetărilor geografice – 1 oră</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cercetările în perioada antică – Cercetările în perioada medievală – Cercetările din sec. XIX pînă în prezent
<p>Să distingă etapele evoluției geologice a teritoriului</p> <p>Să recunoască poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să identifice substanțele minerale utile de pe teritoriul țării</p> <p>Să manifeste un comportament adecvat în momentul declanșării seismelor</p>	<p style="text-align: center;">Evoluția teritoriului și structura geologică – 3 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Evoluția teritoriului în erele geologice – Structurile tectonice – Substanțele minerale utile – Obiecte geografice: Platforma Moldovenească, Platforma Scitică; Depresiunea Mării Negre, Depresiunea Predobrogeană, Depresiunea Precarpatică

<p>Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să aplice rețeaua de grade a hărții</p> <p>Să descrie particularitățile generale ale reliefului</p> <p>Să analizeze rolul proceselor endogene și ale celor exogene în formarea reliefului</p>	<p style="text-align: center;">Relieful – 3 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: relief, eroziune, alunecările de teren, procese carstice – Particularități generale – Procesele exogene – Obiecte geografice: Platoul Moldovei, Cîmpia Moldovei de Nord, Podișul Nistrului, Podișul Podoliei, Podișul Moldovei Centrale, Podișul Ciuluc, Cîmpia Nistrului Inferior, Cîmpia Moldovei de Sud, Colinele Tîgheci, dealul Bălănești, Dealul Vădeni, D. Visoca, D. Rădoaia, D. Veverița, D. Măgura, D. Lărguța
<p>Să explice factorii climatogeni</p> <p>Să descrie anotimpurile</p> <p>Să deducă particularitățile specifice ale climei temperat-continentale</p> <p>Să proiecteze măsuri de protecție a aerului în localitate*</p>	<p style="text-align: center;">Clima – 3 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: climă, cicloni, anticlони – Factorii climatogeni – Elementele meteorologice – Caracterizarea anotimpurilor – Protecția aerului
<p>Să explice principalele noțiuni geografice</p> <p>Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să descrie un obiect hidrografic</p> <p>Să proiecteze măsuri de protecție a apelor din localitate*</p>	<p style="text-align: center;">Apele – 3 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: densitatea rețelei hidrografice, debit, viitură – Particularități generale – Rîurile mari: Nistru și Prut – Apele stătătoare: lacurile naturale, bazinele acvatice artificiale, bălțile, mlaștinile, apele subterane – <i>Aplicație practică:</i> Descrierea unui obiect hidrografic, în baza studierii diferitelor surse de informare – Protecția apelor <p>Obiecte geografice: <i>Rîuri:</i> Nistru, Prut, Răut, Ichel, Bîc, Botna, Căinari, Cubolta, Ciulucul Mare, Cula, Racovăț, Draghiște, Nîrnova, Lăpușna, Sărata, Cogîlnic, Ialpug; Lacul Belev, Manta; Lacuri de acumulare: Cuciurgan, Costești-Stînca, Ghidighici.</p>

<p>Să explice principalele noțiuni geografice Să explice factorii de dezvoltare a vegetației Să identifice diferite tipuri de vegetație Să proiecteze măsuri de protecție a plantelor din localitate</p>	<p style="text-align: center;">Vegetația naturală – 3 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: lume vegetală, floră – Particularități generale – Pădurile – Vegetația de stepă, de pajiște și acvatică – Plantele rare – Plantele medicinale – Protecția plantelor
<p>Să explice principalele noțiuni geografice Să deducă factorii de dezvoltare a lumii animale Să clasifice lumea animală în dependență de mediul de trai Să proiecteze măsuri de protecție a animalelor sălbatice din localitate</p>	<p style="text-align: center;">Lumea animală – 2 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: lume animală, faună – Particularități generale – Repartiția animalelor – Protecția animalelor
<p>Să identifice factorii de dezvoltare a solurilor Să argumenteze dependența solurilor de diferiți factori Să caracterizeze principalele tipuri de sol Să proiecteze măsuri de protecție a solurilor în localitate</p>	<p style="text-align: center;">Solul – 2 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Factorii de formare a solului – Caracterizarea tipurilor de sol: de cernoziom, cenușii, brune, aluviale – Protecția solurilor
<p>Să explice principalele noțiuni geografice Să descrie o regiune fizico-geografică Să analizeze comparativ hărțile tematice Să argumenteze relațiile cauzale într-o zonă naturală</p>	<p style="text-align: center;">Regionarea fizico-geografică – 3 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: complex teritorial natural, zonă naturală, regiune fizico-geografică – Formarea complexelor teritoriale naturale – Zonele naturale (de silvostepă și de stepă) – Caracterizarea regiunilor fizico-geografice – <i>Aplicație practică:</i> Întocmirea schemei “Interacțiunea componentelor naturii pe exemplul unei zone naturale”

<p>Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să descrie o rezervație naturală și un monument al naturii</p> <p>Să proiecteze măsuri despre protecția monumentelor naturii în localitate*</p>	<p>Rezervațiile și monumentele naturii – 4 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rezervațiile științifice – Rezervațiile peisagistice – Monumente ale naturii – Parcuri vechi <p>Obiecte geografice: <i>Rezervații științifice</i>: Codru, Pădurea Domnească, Plaiul Fagului, Prutul de Jos, Iagorlîc; <i>Rezervații peisagistice</i>: Suta de Movile, Saharna, Trebujeni, Țîpova, Valea Adîncă; <i>Monumente ale naturii</i>: Peștera “Emil Racoviță”, Toltrele, Vilceaua Colcotov, Izvorul Cotov, Stejarul lui Ștefan cel Mare; <i>Monumente de arhitectură peisagistică</i>: Țaul, Pavlovca, Milești, Ivancea.</p>
<p>Să explice principalele noțiuni geografice</p> <p>Să argumenteze cauzele agravării problemelor ecologice</p> <p>Să proiecteze căi de soluționare a problemelor ecologice</p> <p>Să manifeste responsabilitate pentru protecția naturii</p>	<p>Problemele ecologice – 2 ore</p> <p>Noțiuni geografice: monitoringul mediului</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cauzele agravării problemelor ecologice – Căile de soluționare a problemelor ecologice – Monitoringul mediului

V-VI. 5. CLASA A 9-A
GEOGRAFIA UMANĂ A REPUBLICII MOLDOVA – 34 ORE
(inclusiv 2 ore – la decizia profesorului)

Obiective de referință	Conținuturi
<p>Să explice principalele noțiuni geografice</p> <p>Să identifice poziția pe hartă a obiectelor geografice</p> <p>Să aprecieze poziția economico-geografică a țării</p> <p>Să evalueze poziția economico-geografică a localității</p>	<p>Poziția economico-geografică și organizarea teritoriului – 2 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: poziție economico-geografică, comună, oraș, municipiu – Teritoriul și poziția economico-geografică a Republicii Moldova – <i>Aplicație practică</i>: Evaluarea poziției economico-geografice a localității, în baza algoritmului – Obiecte geografice (se vor studia pe parcursul anului):

<p>Să explice principalele noțiuni geografice</p> <p>Să clasifice resursele naturale conform diferitelor criterii</p> <p>Să deducă importanța economică a resurselor naturale</p> <p>Să evalueze gradul de asigurare cu diferite resurse naturale</p> <p>Să elaboreze proiecte privind valorificarea rațională a resurselor naturale*</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Raioane administrative (inclusiv centrale) – 32 ore • Uniți teritoriale autonome – 2 • Municipii – 5. <p>Resursele naturale – 4 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: condiții naturale, resurse naturale, resurse epuizabile, resurse inepuizabile, resurse renovabile, resurse irenovabile, resurse agroclimatice – Clasificarea resurselor naturale conform criteriilor: originea, gradul de epuizare și de renovare, destinația economică – Descrierea resurselor naturale (de substanțe minerale utile, climatice, de apă, vegetale, faunistice, de soluri): importanța economică, varietatea, repartiția spațială, valorificarea economică
<p>Să explice principalele noțiuni geografice</p> <p>Să recunoască poziția pe hartă a obiectelor socio-umane</p> <p>Să analizeze caracteristicile populației</p> <p>Să clasifice populația după diferite criterii</p> <p>Să elaboreze referate despre obiceiurile și tradițiile diferitelor etnii din localitate*</p>	<p>Populația – 6 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: natalitate, mortalitate, bilanț natural al populației, migrația populației, imigrație, emigrație, bilanț migratoriu al populației, structura populației, resurse umane de muncă, urbanizare – Evoluția numerică a populației – Mișcarea naturală a populației – Migrația populației – Structura populației: pe grupe de vîrstă, pe sexe, etnică, lingvistică, religioasă, după mediul de trai, după ocupație) – Resursele umane de muncă – Repartiția și densitatea populației – Așezările umane: rurale și urbane
<p>Să explice principalele noțiuni geografice</p> <p>Să clasifice ramurile și subramurile economiei naționale</p> <p>Să argumenteze factorii de localizare a ramurilor economiei</p> <p>Să exemplifice formele de relații economice externe</p> <p>Să demonstreze relațiile cauzale dintre activitatea umană și condițiile naturale</p>	<p>Economia națională – 15 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Noțiuni geografice: economie națională, produs intern brut, ramură a economiei, materie primă, trafic de mărfuri, trafic de călători, nod de transport, export, import – Noțiune despre economia națională – Structura pe ramuri a economiei naționale

	<ul style="list-style-type: none"> – Agricultura și industria alimentară: factorii de dezvoltare și de repartitie; cultura cerealelor și industriile de prelucrare; legumicultura, pomicultura și industria conservelor; viticultura și industria vinicolă; creșterea animalelor și industriile producției animaleiere – Industria grea și cea ușoară: energetică, constructoare de mașini și de prelucrare a metalelor, chimică, de prelucrare a lemnului, a materialelor de construcție, ușoară – Sectorul serviciilor și relațiile economice externe: transporturile, comerțul, turismul – Republica Moldova în organizațiile internaționale - <i>Aplicație practică:</i> Caracterizarea economico-geografică a unei unități economice din localitate, în baza algoritmului
<p>Să recunoască poziția pe hartă a obiectelor socio-umane</p> <p>Să descrie particularitățile specifice ale unei regiuni economico-geografice</p> <p>Să argumenteze rolul omului în societate și în natură</p>	<p>Caracteristicile economico-geografice regionale – 5 ore</p> <ul style="list-style-type: none"> – Regiunea economico-geografică de Nord – Regiunea economico-geografică Centrală – Regiunea economico-geografică de Sud – Regiunea economico-geografică de Sud-Est

VII. SUGESTII METODOLOGICE

Realizarea curriculum-ului presupune utilizarea întregului ansamblu de metode, mijloace, procedee de predare / învățare, tehnici și materiale auxiliare, în contextul unor tehnologii didactice adecvate.

În procesul de predare/învățare pot fi aplicate toate tipurile de metode: atât cele în care elevul primește informații (povestirea, prelegerea, descrierea, explicația), cât și cele care asigură participarea lui (conversația, observarea, problematizarea, modelarea, exercițiul, studierea hărților etc). Aceste metode pot fi îmbinate în mod diferit în procesul predării/învățării cu activitatea elevilor (individuală, în perechi sau în grup).

Pot fi utilizate unele metode și mijloace netradiționale: discuția (în) panel, brainstormingul, studiul de caz, simularea, elaborarea portofoliilor și proiectelor, care stimulează inițiativa, dezvoltă capacitățile de cercetare, analiză și sinteză, cultivă obiectivitatea și respectul reciproc, îi învață pe elevi să asculte și să înțeleagă părerile colegilor.

Pot fi aplicate diferite tipuri de lecții (combinat, de comunicare, de formare a priceperilor și deprinderilor, de control și evaluare, de recapitulare a cunoștințelor). Este important ca pe parcursul predării / învățării să nu aplicăm același tip de lecție o perioadă îndelungată, ci de variat formele și variantele ei.

Dintre alte forme de activitate pot fi utilizate excursiile, vizitele didactice (introdutive, de comunicare a cunoștințelor, finale) și drumețiile. Ulterior elevii vor prelucra materialele acumulate sub îndrumarea profesorului și le vor prezenta la lecții și la măsurile extrașcolare.

Specifice geografiei la treapta gimnazială sînt: revistele orale, aplicațiile practice, excursiile și vizitele geografice, seminarele, conferințele, asaltul de idei, soluționarea situațiilor de problemă, învățarea prin acțiune, analiza și interpretarea hărților geografice etc. În procesul de predare/învățare se aplică pe larg întocmirea și exerciții de analiză a materialelor grafice și cartografice, care contribuie la acumularea informației prin observări directe, calcule și comparații: diagrame, scheme, profiluri etc. Un rol important revine citirii și interpretării hărților geografice.

Profesorul va utiliza diferite activități de învățare, selectîndu-le pe cele care le consideră optime în dependență de nivelul de pregătire al elevilor și de stilul de predare al său.

Este necesar să se țină cont de particularitățile de vîrstă ale elevilor, să se organizeze instruirea diferențiată a lor, atît în scopul dezvoltării cunoștințelor, cît și a capacităților sale.

Un rol deosebit revine activității extrașcolare, a cărei direcție principală este studierea plaiului natal și educarea dragostei elevilor pentru cunoașterea geografiei, formarea unei culturi geografice, inclusiv celei ecologice.

O condiție obligatorie care va asigura succesul predării / învățării este selecția și îmbinarea corectă a metodelor și a procedeelelor, întocmirea corectă a proiectării didactice de diferite tipuri.

Propunem o secvență din proiectarea didactică de lungă durată.

Data / Subiectul	Obiective		Conținuturi	Materiale didactice	Noțiuni
<p>Lecția 1. Mișcarea naturală a populației</p>	<p><i>De referință</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Să explice principalele noțiuni geografice Să analizeze caracteristicile populației 	<p><i>Operaționale</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Să explice cu cuvinte proprii esența a trei noțiuni geografice, în baza studierii fragmentului de text Să identifice factorii care determină evoluția numerică a populației, în baza studierii fragmentului de text Să deducă concluzii referitoare la mișcarea naturală a populației, în baza studierii fragmentului de text/soluționării unei situații-problemă Să compare bilanțul natural al populației, în baza analizei materialelor grafice Să analizeze harta densității populației, în baza rezolvării unor exerciții 	<ol style="list-style-type: none"> Factorii care au influențat evoluția numerică a populației Mișcarea naturală a populației: evoluția natalității, mortalității, bilanțului natural al populației 	<p>Harta indicatorilor natalității și ai mortalității</p> <p>Diagrame</p>	<p>Natalitate, mortalitate, bilanș natural al populației</p>

VIII. SUGESTII DE EVALUARE

Evaluarea rezultatelor școlare include verificarea, aprecierea și notarea cunoștințelor și a competențelor elevilor.

Procesul de evaluare se va centra pe:

1. Finalizarea studierii geografiei fizice în treapta gimnazială. Din aceasta reiese necesitatea evaluării cunoștințelor și a capacităților elevilor privind caracteristicile învelișului geografic.
2. Formarea și dezvoltarea continuă, la un nivel mai înalt, a capacităților și cunoștințelor elevilor. Din aceasta reiese necesitatea evaluării capacităților care țin de orientarea elevului în domeniul său de viață, de capacitatea lui de a percepe corect procesele și fenomenele naturii și cele care se produc în societate.
3. Educarea unei atitudini corecte a elevului față de familie, școală, localitate și țară. De aici reiese necesitatea evaluării nivelului de competență a elevului în proiectarea unor căi de protecție a mediului la nivel local, a unei atitudini corecte față de natură în general.

În scopul evaluării pot fi utilizate atât metodele tradiționale (practice, orale și scrise), cât și cele de alternativă: observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului, portofoliul, autoevaluarea, proiectele și investigația.

Privind utilizarea testelor se va urmări varietatea itemilor, în dependență de perioada de organizare a evaluării, volumul conținuturilor care urmează să fie evaluate, nivelul general de pregătire al elevilor, pentru fiecare clasă aparte, posibilitățile reale de organizare a evaluării, specificul activității profesorului, elaborarea corectă a schemei de notare etc.

Un accent deosebit, spre deosebire de curriculumul precedent, se va pune pe evaluarea formativă.

Este necesar de luat în considerare corelarea dintre obiective, pornind de la cele generale pînă la cele de evaluare, și dintre tehnicile de evaluare aplicate.

IX. BIBIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Boboc N., Odoleanu N., Rusu E. *Geografia continentelor și oceanelor*. Manual. Clasa a 7-a. ARC, Chișinău, 2002.
2. Bucățel N. *Aspecte ale evaluării rezultatelor școlare la geografie. Ghid pentru profesori*. Chișinău, Iulian, 1998.
3. Bucățel N. *Geografia fizică a Republicii Moldova. Caiet pentru elevi. Clasa a VIII-a*. Iulian, Chișinău 1999.
4. Crișan A., Guțu V. *Proiectarea curriculumu-lui de bază. Ghid metodologic*, Lyceum,
5. *Economia* (supliment), A.S.E.M., Chișinău, 1997.
6. Dulamă M.E. Didactică geografică. Clusium, Cluj-Napoca, 1996.
7. *Geografia. Curriculum școlar pentru clasele a 5-a-a 9-a*, Colectiv de autori, Chișinău, Cartier, 2000.
8. Guțu V., *Ghid pentru modernizarea curriculum-ului liceal pe discipline*, Chișinău, METS, 2006
9. Calenda A., Odoleanu N., Delinschi I. *Geografia continentelor și oceanelor*. Ghid pentru profesori. Clasa a 7-a. ARC, Chișinău, 2002.
10. Cucereanu R. Repere conceptuale. *Geografia generală*. Clasa a 5-a. Chișinău, Univers Pedagogic, 2005.
11. Cucereanu R. Repere conceptuale. *Geografia continentelor și oceanelor*: Clasa a 6-a. Chișinău, Univers Pedagogic, 2005.
12. Mâtcu M., Sochircă V. *Geografia umană a Republicii Moldova*. Manual. Clasa a 9-a. ARC, Chișinău, 2004.
13. Mâtcu M., Sochircă V. *Geografia umană a Republicii Moldova*. Ghid pentru profesori. Clasa a 9-a. ARC, Chișinău, 2004.
14. Odoleanu N., Rusu E. *Geografia continentelor și oceanelor*. Manual. Clasa a 6-a. ARC, Chișinău, 2001.
15. Odoleanu N. *Geografia continentelor și oceanelor*. Ghid pentru profesori. Clasa a 6-a. ARC, Chișinău, 2001.

16. Odoleanu N., Sinescu T., Mihalache N., Medvedev E., Socolov G. *Geografia Republicii Moldova. Proiectarea tematică de lungă durată*. Clasele a 8-a-a 9-a. Chișinău, Univers Pedagogic, 2005.
17. Râmbu N., Odoleanu N., Volontir N. *Geografie Generală*. Manual. Clasa a 5-a, Lumina. Chișinău, 2005.
18. Râmbu N. *Geografia Fizică a Republicii Moldova*. Manual. Clasa a 8-a. Litera, Chișinău, 2003.
29. Râmbu N., Roșcovan S. *Geografia Fizică a Republicii Moldova*. Caiet pentru elevi. Clasa a 8-a. Chișinău, 2004.
20. *Recomandări privind descongestionarea curriculum-ului de geografie*. Buletinul Ministerului Educației, Tineretului și Sportului, Chișinău, Univers Pedagogic, nr.2, 2005.
21. Roșcovan S. *Geografia fizică a Republicii Moldova*. Clasa a 8-a. Ghid pentru profesori. Litera, Chișinău, 2003.
22. Stoica A., Musteață S. *Evaluarea rezultatelor școlare*. Ghid metodologic. Lyceym, Chișinău, 1997.

GEOGRAFIE
Curriculum
școlar pentru clasele a V-a – a IX-a
Tehnoredactare computerizată: *Vasile Baroncea*
Copertă: *Andrei Danila*
Tipografia Orhei.
Comanda nr. . Tiraj 3000 ex.
Format 60x84 1/16. Coli de tipar 2
“*Univers Pedagogic*”, Chișinău, str. Socoleni 16/1
tel. 45-98-33, fax 45-97-64